

Ana-Maria Dobra

**Regimul juridic
al proprietății private a unităților
administrativ-teritoriale**

Editura

Hamangiu

Cuprins

Considerații introductive	1
Capitolul I. Proprietatea privată a unităților administrativ-teritoriale	7
<i>Secțiunea 1. Titularii dreptului de proprietate privată. Formarea și rolul unităților administrativ-teritoriale</i>	7
§1. Importanța organizării administrative a teritoriului. Scurt istoric și definiții	7
§2. Statutul juridic al comunelor, orașelor, județelor și al subdiviziunilor unităților administrativ-teritoriale	12
§3. Unitățile administrativ-teritoriale – subiecte ale dreptului de proprietate privată	18
<i>Secțiunea a 2-a. Obiectul dreptului de proprietate privată a unităților administrativ-teritoriale</i>	22
§1. Proprietatea publică și proprietatea privată a persoanelor juridice de drept public. Relația dintre proprietatea publică și proprietatea privată	22
§2. Domeniul public și domeniul privat. Domeniul administrativ	31
§3. Relația dintre proprietatea publică și domeniul public	40
§4. Bunurile domeniale. Categorii de bunuri domeniale. Inventarierea	44
4.1. Delimitarea bunurilor domeniului privat de cele ale domeniului public	45
4.2. Inventarierea bunurilor domeniale	55
4.3. Delimitarea domeniului statului de domeniul unităților administrativ-teritoriale	58
4.4. Inventarul bunurilor din domeniul privat al unităților administrativ-teritoriale	62
§5. Definiția și trăsăturile domeniului privat al unităților administrativ-teritoriale	70
<i>Secțiunea a 3-a. Conținutul dreptului de proprietate privată a unităților administrativ-teritoriale</i>	74
§1. Prerogative generale. Posesia, folosința și dispoziția asupra bunurilor proprietate privată a unităților administrativ-teritoriale	74
§2. Prerogative speciale. Administrarea generală a dreptului de proprietate privată de către unitățile administrativ-teritoriale	77

Capitolul al II-lea. Actul juridic – formă de activitate a administrației publice locale și județene	80
<i>Secțiunea 1. Capacitatea juridică duală a unităților administrativ-teritoriale de a emite și încheia acte juridice</i>	<i>80</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Actele juridice unilaterale (de autoritate) și actele juridice bilaterale (de gestiune)</i>	<i>81</i>
§1. Actul juridic unilateral emis de autoritatea publică în raport cu bunurile din domeniul privat	85
1.1. Interesul distincției dintre actele unilaterale ale autorităților publice emise în regim de putere publică și actele unilaterale ale autorităților publice emise în regim de drept privat	87
1.2. Criterii doctrinare și jurisprudențiale de distincție între actele unilaterale ale autorităților publice emise în regim de putere publică și actele unilaterale ale autorităților publice emise în regim de drept privat	90
1.3. Considerații finale privind natura juridică a actelor unilaterale adoptate de organul deliberativ în vederea încheierii unui act juridic contractual având ca obiect bunuri proprietate privată a unității administrativ-teritoriale	96
§2. Actele juridice bilaterale încheiate de autoritatea publică în raport cu bunurile din domeniul privat	101
Capitolul al III-lea. Dobândirea bunurilor proprietate privată a unităților administrativ-teritoriale	107
<i>Secțiunea 1. Clasificarea modurilor de dobândire a dreptului de proprietate privată de către unitățile administrativ-teritoriale</i>	<i>107</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Modurile generale de dobândire a bunurilor proprietate privată a unităților administrativ-teritoriale</i>	<i>110</i>
§1. Dobândirea prin act juridic	110
1.1. Dobândirea bunurilor prin act juridic cu titlu oneros	110
1.2. Dobândirea bunurilor prin act juridic cu titlu gratuit	117
§2. Dobândirea bunurilor prin accesiune	121
§3. Dobândirea bunurilor prin uzucapiune imobiliară	124
3.1. Noțiune. Aplicarea în timp și spațiu a normelor de drept substanțial privind uzucapiunea	124
3.2. Exercițarea posesiei de către unitatea administrativ-teritorială. Calitatea procesuală activă a unităților administrativ-teritoriale în procesele având ca obiect uzucapiunea imobiliară	126
3.3. Dobândirea bunurilor prin uzucapiunea imobiliară tabulară în viziunea Codului civil actual	130

§4. Dobândirea bunurilor prin ocupațiune	134
4.1. Situația juridică a lucrurilor mobile fără stăpân sau abandonate	136
4.2. Situația juridică a bunurilor mobile pierdute	146
<i>Secțiunea a 3-a. Modurile specifice de dobândire ale bunurilor</i>	
<i>proprietate privată a unităților administrativ-teritoriale</i>	149
§1. Moștenirea vacantă	149
§2. Renunțarea la dreptul de proprietate	152
2.1. Aspecte teoretice cu privire la declarația de renunțare	
la dreptul de proprietate	155
2.2. Exercițarea dreptului de a renunța la dreptul de proprietate	159
2.3. Efectele renunțării la dreptul de proprietate	162
2.3.1. Efectele renunțării asupra cărții funciare a imobilului	162
2.3.2. Renunțarea la dreptul de proprietate – mod de dobândire	
a dreptului de proprietate de către unitatea	
administrativ-teritorială	163
§3. Transferul pe cale administrativă al bunurilor în domeniul privat	168
3.1. Trecerea bunurilor din domeniul privat al statului în domeniul	
privat al unei unități administrativ-teritoriale	170
3.2. Trecerea bunurilor din domeniul privat al unei unități	
administrativ-teritoriale în domeniul privat al altei unități	
administrativ-teritoriale	170
3.3. Trecerea bunurilor din domeniul public în domeniul privat	
al aceluiași titular al dreptului de proprietate	171
Capitolul al IV-lea. Exercițarea dreptului de proprietate privată	
de către unitățile administrativ-teritoriale	174
<i>Secțiunea 1. Entitățile care exercită dreptul de proprietate privată</i>	
<i>a unităților administrativ-teritoriale</i>	174
<i>Secțiunea a 2-a. Modurile de exercitare a dreptului de proprietate</i>	
<i>privată a unităților administrativ-teritoriale</i>	175
§1. Punerea în valoare a bunurilor proprietate privată a unităților	
administrativ-teritoriale prin încheierea de acte juridice	
contractuale	181
§§1. <i>Concesionarea bunurilor proprietate privată a unităților</i>	
<i>administrativ-teritoriale</i>	181
1.1. Sediul materiei în privința concesionării bunurilor proprietate	
privată a unităților administrativ-teritoriale. Delimitarea între	
concesionarea bunurilor și concesionarea de lucrări sau	
de servicii	181
1.2. Natura juridică a dreptului de concesiune, conținutul și titularii	
dreptului de concesiune	186

1.3. Procedura de atribuire prin licitație publică a contractului de concesiune având ca obiect un bun proprietate privată a unității administrativ-teritoriale, altul decât un teren destinat construirii	188
1.4. Procedura de atribuire directă a contractului de concesiune având ca obiect un bun proprietate privată a unității administrativ-teritoriale, altul decât un teren destinat construirii	201
1.5. Încheierea și conținutul contractului de concesiune având ca obiect un bun proprietate privată a unității administrativ-teritoriale. Categoriile de bunuri în contractul de concesiune. Durata contractului și notarea acestuia în cartea funciară	203
1.6. Garanțiile contractului de concesiune	208
1.7. Refuzul încheierii contractului de concesiune	210
1.8. Părțile, definiția și trăsăturile contractului de concesiune având ca obiect un bun proprietate privată a unității administrativ-teritoriale	212
1.9. Drepturile și obligațiile părților în contractul de concesiune având ca obiect un bun proprietate privată a unității administrativ-teritoriale	215
1.10. Clauzele esențiale ale contractului de concesiune. Dreptul și obligația de exploatare a bunului concesionat. Plata și natura juridică a redevenței	216
1.11. Apărarea dreptului de concesiune	219
1.12. Încetarea contractului de concesiune	220
1.13. Instanța competentă să soluționeze litigiile în legătură cu atribuirea, încheierea, executarea, modificarea și încetarea contractului de concesiune a unui bun proprietate privată a unității administrativ-teritoriale	226
1.14. Contractul de concesiune având ca obiect un bun imobil constând în teren pentru construcții	228
<i>§§2. Închirierea bunurilor proprietate privată a unităților administrativ-teritoriale</i>	232
2.1. Procedura de atribuire a contractului de închiriere având ca obiect un bun proprietate privată a unității administrativ-teritoriale	235
2.2. Încheierea contractului de închiriere având ca obiect un bun proprietate privată a unității administrativ-teritoriale. Constituirea garanției	242
2.3. Întârzierea sau refuzul încheierii contractului de închiriere	243
2.4. Părțile, definiția și trăsăturile contractului de închiriere având ca obiect un bun proprietate privată a unității administrativ-teritoriale	244

2.5. Drepturile și obligațiile părților contractului de închiriere având ca obiect un bun proprietate privată a unității administrativ-teritoriale. Natura juridică a chiriei _____	246
2.6. Apărarea dreptului de folosință a titularului dreptului de închiriere _____	249
2.7. Încetarea contractului de închiriere _____	249
2.8. Instanța competentă să soluționeze litigiile în legătură cu atribuirea, încheierea și executarea contractului de închiriere a unui bun proprietate privată a unității administrativ-teritoriale _____	254
<i>§53. Înstrăinarea dreptului de proprietate privată a unităților administrativ-teritoriale</i> _____	257
3.1. Înstrăinarea prin act juridic cu titlu oneros de către unitățile administrativ-teritoriale a bunurilor din domeniul privat _____	257
3.1.1. Vânzarea prin licitație publică _____	262
3.1.1.1. Procedura de atribuire a contractului de vânzare a unui bun din domeniul privat _____	262
3.1.1.2. Anularea procedurii de licitație _____	265
3.1.1.3. Încheierea contractului de vânzare-cumpărare a unui bun proprietate privată aparținând unității administrativ-teritoriale _____	265
3.1.1.4. Întârzierea sau refuzul încheierii contractului _____	266
3.1.1.5. Instanța competentă să soluționeze litigiile în legătură cu atribuirea și executarea contractului de vânzare a unui bun proprietate privată a unității administrativ-teritoriale _____	266
3.1.2. Vânzarea directă _____	268
3.2. Înstrăinarea prin act juridic cu titlu gratuit a bunurilor din domeniul privat al unităților administrativ-teritoriale _____	271
3.3. Înstrăinarea forțată a bunurilor aparținând domeniului privat al unităților administrativ-teritoriale _____	273
<i>§2. Punerea în valoare a bunurilor proprietate privată a unităților administrativ-teritoriale prin acte administrative unilaterale</i> _____	273
2.1. Darea în administrare a bunurilor proprietate privată a unităților administrativ-teritoriale _____	274
2.1.1. Constituirea și titularii dreptului de administrare. Relația dintre titularul dreptului de proprietate privată a unității administrativ-teritoriale și titularul dreptului de administrare _____	276
2.1.2. Conținutul și trăsăturile dreptului de administrare _____	283
2.1.3. Încetarea și apărarea dreptului de administrare _____	288

2.2. Darea în folosință gratuită a bunurilor proprietate privată a unităților administrativ-teritoriale	289
2.2.1. Constituirea și titularii dreptului de folosință gratuită. Relația dintre titularul dreptului de proprietate privată a unității administrativ-teritoriale și titularul dreptului de folosință gratuită	291
2.2.2. Conținutul și trăsăturile dreptului de folosință gratuită	296
2.2.3. Încetarea și apărarea dreptului de folosință gratuită	298
<i>Secțiunea a 3-a. Eficiența punerii în valoare a bunurilor din domeniul privat al unităților administrativ-teritoriale prin prisma puterii de apreciere a entităților care exercită dreptul de proprietate privată</i>	299

Capitolul al V-lea. Stingerea dreptului de proprietate privată

a unităților administrativ-teritoriale 312

<i>Secțiunea 1. Modurile generale de stingere a dreptului de proprietate privată a unităților administrativ-teritoriale</i>	313
§1. Pieirea bunurilor din domeniul privat al unităților administrativ-teritoriale	313
1.1. Situația pieirii bunului printr-o acțiune voluntară licită	314
1.2. Situația pieirii bunului printr-o acțiune voluntară ilicită	316
1.3. Situația pieirii bunului din cauze naturale	317
§2. Stingerea dreptului de proprietate privată a unităților administrativ-teritoriale corelativ cu dobândirea acestui drept de către posesorul imobilului prin uzucapiune	317
2.1. Controverse privind aplicarea normelor de drept procedural privind uzucapiunea	317
2.2. Justificarea calității procesuale pasive a unităților administrativ-teritoriale în procesele având ca obiect dobândirea dreptului de proprietate prin uzucapiune imobiliară	321
2.2.1. Calitatea procesuală pasivă în cererile având ca obiect uzucapiune imobiliară reglementată de Codul civil din 1864 aparține statului sau unității administrativ-teritoriale atunci când aceste persoane juridice de drept public dețin un drept de proprietate privat asupra imobilului uzucapat	324
2.2.2. Calitatea procesuală pasivă în cererile având ca obiect uzucapiune imobiliară aparține statului sau unității administrativ-teritoriale atunci când fostul proprietar al imobilului cu privire la care se invocă uzucapiunea este decedat și nu are moștenitori sau moștenitorii acestuia au renunțat la moștenire sau nu au acceptat moștenirea	326

2.2.3. Calitatea procesuală pasivă în cererile având ca obiect uzucapiune imobiliară aparține statului sau unității administrativ-teritoriale atunci când imobilul cu privire la care se invocă uzucapiunea nu are deschisă carte funciară și astfel fostul proprietar al imobilului nu poate fi identificat _____	330
<i>Secțiunea a 2-a. Modurile specifice de stingere a dreptului de proprietate privată a unităților administrativ-teritoriale _____</i>	332
§1. Constituirea dreptului de proprietate privată asupra unor terenuri aparținând unităților administrativ-teritoriale _____	332
1.1. Constituirea dreptului de proprietate în cazul terenurilor afereente casei de locuit și anexelor gospodărești care nu au fost cooperativizate _____	333
1.2. Constituirea dreptului de proprietate privată în favoarea urmașilor de erou-martir al Revoluției române din decembrie 1989 _____	335
§2. Trecerea bunurilor din domeniul privat al unității administrativ-teritoriale în domeniul public al aceleiași unități administrativ-teritoriale _____	337
§3. Stingerea dreptului de proprietate privată a unităților administrativ-teritoriale prin exproprierea pentru cauză de utilitate publică _____	341
3.1. Cadrul legal al exproprierii. Obiectul exproprierii _____	342
3.2. Garanțiile dreptului de proprietate privată împotriva exproprierii _____	345
3.2.1. Existența unei cauze de utilitate publică _____	346
3.2.2. Justa și prealabila despăgubire _____	348
3.2.3. Controlul jurisdicțional _____	352
3.3. Efectele juridice ale exproprierii bunurilor imobile aparținând domeniului privat al unităților administrativ-teritoriale _____	354
3.3.1. Efectele imediate ale exproprierii _____	354
3.3.2. Efectele mediate ale exproprierii din perspectiva unităților administrativ-teritoriale expropriate _____	362
Bibliografie _____	367
Index alfabetic _____	383